

DOSAVADNÍ NÁLEZY ŠTÍRKŮ (PSEUDHOSCOPIONES) V ADRŠPAŠSKO - TEPLICKÝCH SKALÁCH

Used occurrences of pseudhoscopiones in Adršpaško-teplické
skály (so-called „rockcity“)

Václav DUCHÁČ

Katedra biologie VŠP, Náměstí Svobody 301, 500 03 Hradec Králové

Je determinován a vyhodnocen menší materiál štírků shromážděný na několika lokalitách Adršpaško - teplického skalního města.

Adršpaško - teplické skály představují soubor svérázných biotopů a mikrobiotopů, které jsou často refugiem glaciálních reliktních, chladnomilných druhů živočichů s arktoidní nebo alpínskými rozšířeními. Jmenovitě to platí pro pavouky, což potvrdil arachnologický výzkum vedený v posledních letech dr. Růžičkou z Ústavu ekologie krajiny v Českých Budějovicích (RŮŽIČKA 1990, RŮŽIČKA et KOPECKÝ 1993).

Kromě pavouků byl při arachnologických exkurzích shromážděn také menší materiál štírků, který byl autorem tohoto článku determinován a vyhodnocen. I když v materiálu byly zjištěny pouze tři, a to nikterak vzácné, ani chladnomilné druhy, stojí údaje za zveřejnění, neboť publikovaných konkrétních informací o fauně štírků České republiky je stále poměrně málo (DUCHÁČ in prep.).

Materiál

Studovaný materiál štírků pochází ze sběrů dr. RŮŽIČKY (číslo 1, 2, 7, 8, 12), autora tohoto článku (číslo 3, 4, 13) a účastníků exkurze pořádané Arachnologickou sekcí Slovenské entomologické společnosti dne 3.11.1990 (číslo 5, 6, 9, 10, 11). Veškerý materiál je uložen v autorově sbírce, dva údaje byly již publikovány (DUCHÁČ 1994). Publikována byla také podrobná charakteristika jednotlivých lokalit (RŮŽIČKA 1992, RŮŽIČKA et KOPECKÝ 1993).

Výsledky

V materiálu čítajícím celkem 34 exempláře štírků byly determinovány tři druhy, a to *Neobisium carcinoides*, *Neobisium sylvaticum* a *Neobisium erythroductylum*. Tyto druhy byly zjištěny na následujících lokalitách.

Neobisium carcinoides (HERMANN) 1804

1. Vlčí rokle, vřesová stráň, 25.10.1987, 1 ex.
2. Vlčí rokle, u jezírka, 25.10.1987, 2 ex.
3. Skalní město blíže Homole cukru, v listnaté hrabance, 17.6.1988, 1 ex.
4. Skalní město blíže Goethovy pamětní desky, v listnaté hrabance, 29.9.1988, 1 ex.
5. Skalní město, Malé chrámové náměstí, v mechu, 3.11.1990, 1 ex.
6. Skalní město blíže jeskyně „Košienka“, v listnaté hrabance, 3.11.1990, 2 ex.

Neobisium sylvaticum (C.L.KOCH) 1835

7. Vlčí rokle, modrá odbočka, 25.10.1987, 3 ex.
8. Vlčí rokle, vřesová stráň, 25.10.1988, 2 ex.
9. Skalní město, Malé chrámové náměstí, v hrabance, 3.11.1990, 4 ex.
10. Skalní město, mezi Malým a Velkým chrámovým náměstím, v polehlém mokřím kapradí, 3.11.1990, 6 ex.
11. Skalní město, Velké chrámové náměstí, v polehlém mokřím kapradí, 3.11.1990, 9 ex.
12. Skalní město, Velké chrámové náměstí, v zemní pasti instalované v období listopad 1990 až říjen 1991, 1 ex.

Neobisium erythrodactylum (L. KOCH) 1875

13. Skalní město blíže Homole cukru, v listnaté hrabance, 17.6.1988, 1 ex.

Charakteristika determinovaných druhů

Druh *Neobisium carcinoides* je štírkem evropského (pravděpodobně však daleko širšího) rozšíření a podle dosavadních našich znalostí (např. DUCHÁČ in prep.) patří k nejhojnějším druhům štírků v České republice. Jeví se jako eurykenní druh, obývající suché i velmi vlhké biotopy. Bývá nalézán především v lesní listnaté či smíšené hrabance v rozmanitých nadmořských výškách (v České republice od nadm. v. 150 m na jižní Moravě po nadm. v. cca 1450 m v Krkonoších - DUCHÁČ in prep.).

Rovněž *Neobisium sylvaticum* (také druh evropský) patří v České republice k hojným druhům štírků. Žije především v lesní listnaté hrabance a v mechu, v České republice je znám i z nejvyšších poloh Krkonoš (1550 m n.m.) (DUCHÁČ in prep.). V našem materiálu je zajímavý výskyt 15 exemplářů tohoto druhu v okolí Velkého chrámového náměstí ve vyslovené mokřím polehlém kapradí, z něhož byly získány sklepáváním při sběru pavouků.

Třetí determinovaný druh, *Neobisium erythrodactylum*, je druhem jihovýchodoevropským a podle našich dosavadních znalostí je v České republice ze všech tří uvedených druhů nejméně hojný. Zatím byl u nás sbírán v nižších až středních nadmořských výškách (DUCHÁČ in prep.).

Summary

The author describes the hitherto finds of pseudoscorpions from Adršpašsko-teplické skály (so-called „rock-cities“) in northeastern Bohemia. In contradistinction to spider the only species found here are more plentiful, being of frequent occurrence all over the territory of the Czech Republic.

Literatura

DUCHÁČ V., 1994: Faunisticko - bionomické poznámky k některým druhům štírků České republiky a Slovenské republiky. Fauna Bohem. Septentr., 19: 139-153.

DUCHÁČ V., in prep.: Fauna štírků České republiky (analyticko-syntetický pohled na současný stav jejího poznání).

RŮŽIČKA V., 1992: Current results of an arachnological survey of some sandstone rock sites in Bohemia (so-called „rock cities“). Arachnol. Mitt. (Basel), 3: 1-13.

RŮŽIČKA V., KOPECKÝ J., 1993: Spiders of pseudokarstcaves in northeastern Bohemia. Boll. Acc. Gioenia Sci. Nat., 26: 299-309.

Došlo: 10.11.1997

Obr. 1-2: Habitus pedipalpů dvou druhů štírků z Adršpašsko - teplických skal: 1 - *Neobisium erythrodactylum*, 2 - *Neobisium carcinoides* (měřítko v mm).

Fig. 1-2: Pedipalps habitus of two pseudoscorpiones species from Adršpašsko-teplické skály (so-called „rockcity“): 1 - *Neobisium erythrodactylum*, 2 - *Neobisium carcinoides* (scale in mm).

